

[Indenrigsministeren.]

langt tilbage, at hverken den ene eller den anden af Parterne havde været klar over eller opmærksom paa, at der var betalt for meget.

Det ærede Medlem havde den Opfattelse, at Bestemmelsen om, at Laantageren kan binde sig for 5 Aar, vilde bevirke, at dette blev det almindelige. Jeg ved ikke, hvorvidt det ærede Medlem har Ret heri. I det nuværende Laanemarked og uden denne Bestemmelse kan man jo binde sig til Laanet i en uoverskuelig Aarrække, og at den Omstændighed, at man sætter et vist Maksimum, skulde betyde, at man ogsaa sætter et Minimum, vil jeg dog tillade mig at tvivle om. Hvis man ikke satte et saadant Maksimum, vilde det betyde, at man kunde binde sig til et højt Renteniveau langt ud i Fremtiden og derfor ikke opnaa de Goder, som egentlig er tilsigtet med denne Bestemmelse.

Det ærede Medlem syntes, at det skulde have været 2 Aar eller et kortere Aaremaal. I Folketingsudvalget havde man imidlertid den modsatte Opfattelse, idet der jo var foreslaaet 5 Aar for samtlige Laan, men man nærede Betænkelighed derved, og derfor kom den Ændring ind, at for Laan mod 1ste Prioritet skulde Grænsen være 10 Aar. Man maa huske paa, at Sagen har to Sider, og Bestemmelserne i Forslaget, som tager Sigte paa at give Laantagerne visse Fordele, idet man opstiller nærmere Betingelser for Laan, der skal løbe i en vis Aarrække, maa paa den anden Side ikke virke saa indskrænkende, at Laangiverne overhovedet ikke vil give Laan. Thi ligesom det i den nuværende Situation er værre ingen Varer at faa end at faa dyre Varer, saaledes kan det ogsaa i mange Tilfælde være værre slet ikke at faa et Laan end at faa et Laan med visse Ulemper. Jeg tror, at det, man maa sigte paa, er det almindelige Renteniveau og at søge at forebygge, at Laantagerne under de Vilkaar, der bydes, binder sig i en lang Aarrække til et Renteniveau, som ligger ud over dette; det er det højeste, man kan opnaa for Laantagerens Vedkommende.

Det ærede Medlem (Elmquist) var ogsaa meget ked af Bestemmelsen i § 2 om Nedsættelse af Laanebeløbet med indtil 2 pCt., selv om der ikke indrømmes Uopsigelighed i en vis Aarrække, og det ærede Medlem mente, at denne Regel vilde blive misbrugt til Ugunst for Laantagerne. Bestemmelsen er meget ønsket af Sparekasserne, og man kan vel egentlig ikke sige, at Sparekasserne er Institutioner,

som har til Formaal at laane Penge ud paa ugunstige Vilkaar. Sparekasserne i Almindelighed skal jo ikke tjene Penge, de skal blot have deres Udgifter dækket og saa i øvrigt administrere deres Midler paa den billigst mulige Maade. Jeg har bøjet mig for dette Ønske, fordi jeg maa indrømme, at en vis Provision ved Stiftelse af et Laan meget vel kan være gunstigere for Laantageren, end hvis der sker en Forhøjelse af den aarlige Ydelse. Det er en rent praktisk Foranstaltning fra Sparekassernes Side, at den Udgift og den Omkostning, der er ved Laanets Stiftelse, betales straks; herved dækkes en Del af Sparekassernes Omkostninger, og de bliver i Stand til at holde Forskellen mellem den almindelige Udlaans- og Indlaansrente nede paa et noget lavere Niveau. Jeg tror i Almindelighed ikke, at denne Bestemmelse, i hvert Fald i Sparekassernes Haand, vil være til Ugunst for Laantagerne.

Det ærede Medlem Hr. Lannung mente, at der var en Fejl ved, at man ikke for visse Laan havde beholdt en Maksimalrentebestemmelse, og følte sig overbevist om, at dette vilde stille i hvert Fald visse Laantagere ugunstigere. Jeg føler mig nogenlunde lige saa overbevist om, at det ikke har nogen Betydning, men dette er jo noget, som ikke kan bevises. Naar der handles med Ejendomme og det ikke drejer sig om Familiesalg, saa tillader jeg mig nemlig at tvivle om, at den ene giver den anden noget. Hvis Sælgeren skal have en lavere Rente, saa kan han tage, og saa tager han saa meget mere for Ejendommen. Det er notorisk, at den, som lader mange Penge staa i Ejendommen, kan faa en noget større Pris for denne, og den, som lader dem staa til en lav Rente, kan sikkert ogsaa faa en noget højere Pris for Ejendommen, end hvis han skal have hele Summen udbetalt, eller hvis han kræver en meget betydelig Rente af de Penge, han lader staa. Jeg tror derfor ikke, at dette Spørgsmaal har nogen væsentlig Betydning i den almindelige Handel.

Saa kan man sige: Ja, men naar det drejer sig om Familiesalg, vil den, der afhænder Ejendommen, maaske ikke udnytte Situationen, saa vil han lade Pengene staa til en lavere Rente og dog ikke udnytte de Muligheder, han derigennem har for at sætte Prisen op. Ja, men hvis dette sker af Velvilje, kan den paagældende fortsat lade denne Velvilje komme Køberen til gode. Ønsker han at vise Velvilje, kan det jo ogsaa lade sig gøre under de nuværende Forhold. Derfor tror jeg ikke, dette Spørgsmaal har nogen reel Betydning i al Almindelighed.